

Arbocoördinator vult functie nu nog zelf in

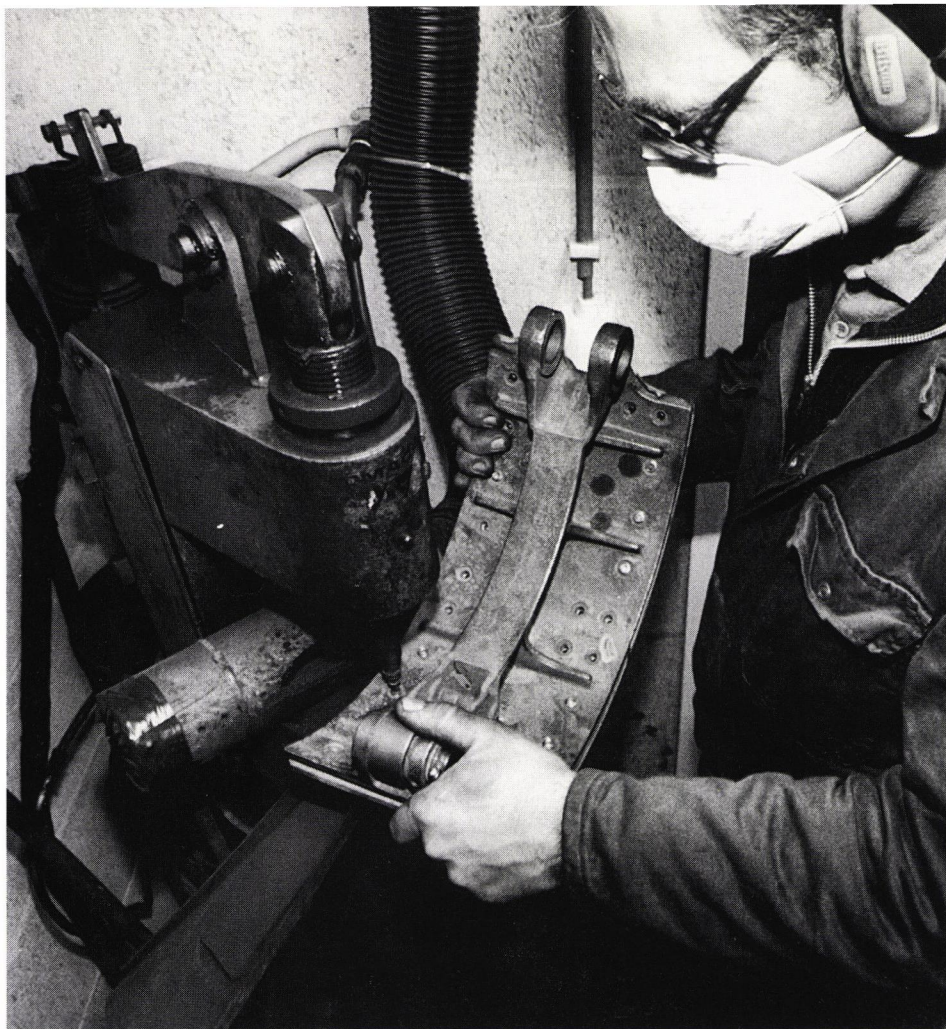

FOTO: CHRIS PENNARTS

De aard van de risico's speelt een rol bij het bepalen van de functie-inhoud.

Wat moet een arbocoördinator kennen en kunnen? En wat is het niveau van de functie? De situatie binnen het bedrijf of de instelling bepaalt natuurlijk de taken van de arbocoördinator. Het is dan ook niet mogelijk om voor alle verschillende arbocoördinatoren een eigen set met vakbekwaamheidseisen op te stellen. Arboco's moeten een keuze maken.

Iedereen mag zich arbocoördinator noemen, zonder dat hij voldoet aan bepaalde eisen. Toch vereist het werk van de arbocoördinator specifieke kennis, inzicht, bepaalde vaardigheden en uiteraard een beroepshouding. De taken van een arbocoördinator zijn zeer uiteenlopend: van het adviseren van de directie over strategische zaken tot het registreren van de ongevalsmeldingen en het ophangen van gevarenkaarten. De ene arbocoördinator heeft een volledige werktak, de andere doet het erbij.

Elke arbocoördinator richt op dit moment zijn werk naar eigen goeddunken in. Er bestaan ook nog geen richtlijnen voor opleiding en ervaring om de functie van arbocoördinator op een adequate wijze in te vullen. Vakbekwaamheidseisen kunnen hierop een antwoord zijn. Vakbekwaamheidseisen zijn de eisen die certificerende instellingen hanteren voor het verlenen van een vakbekwaamheidscertificaat volgens EN 45013. Deze eisen zijn bepalend voor de inhoud van een examen arbocoördinator.

De discussie over de inhoud van de vakbekwaamheidseisen maakt dat vele arbocoördinatoren op zoek gaan naar de gemeenschappelijke kenmerken in hun

werk, en naar een minimum niveau van kennis en kunde om de functie uit te kunnen oefenen. Deze discussie brengt de functie van arbocoördinator op een professioneler plan.

De functie-inhoud wordt door een aantal factoren bepaald. Ten eerste is de grootte van de organisatie bepalend. Bij een gemeente met 4500 medewerkers is de functie anders dan bij een metaalbedrijf met 50 medewerkers. Ook de complexiteit van de organisatie speelt een rol. Zit iedereen op één lokatie of is de situatie zoals in de thuiszorg: iedere medewerker heeft een werkplek bij de klant thuis. De aard van de risico's speelt mee: zijn er voornamelijk kantoorwerkplekken of wordt er met veel chemische stoffen gewerkt?

Martin de Vries, arbocoördinator bij Akzo Nobel Botlek: Bij zo'n grote chemische fabriek als de onze, zijn de eisen die aan de arbocoördinator worden gesteld hoog: zo iemand moet het niveau van een hogere veiligheidskundige hebben.

Ondanks de verschillen zijn er ook overeenkomsten tussen alle arbocoördinatoren te ontdekken: hij of zij is overal de aanjager van het arbobeleid en het arbo-

Remco Visser, Cécile Schlangen

zorgsysteem. Het is zijn taak dat arbozorgsysteem op te bouwen en te beheren. Daarbij horen activiteiten zoals het opzetten van de risico-inventarisatie, het adviseren van de directie en in een aantal situaties de ondernemingsraad en het coördineren van voorlichting en onder-richt.

SIGNALEN

NIA TNO organiseert al een aantal jaren de basiscursus arbocoördinator en heeft zo veel contact met arbocoördinatoren uit de praktijk. Ook binnen het Netwerk Arbocoördinatie zijn signalen opgevangen dat er behoefte bestaat aan een norm voor de functie. Als reactie hierop stelt NIA TNO in samenwerking met arbocoördinatoren uit de praktijk 'vakbekwaamheidseisen' op voor de functie arbocoördinator. Dit zijn eisen waaraan iedere arbocoördinator moet voldoen en die hem geschikt maken voor het uitvoeren van zijn taak. De vakbekwaamheidseisen zijn een hulp bij het opstellen van een functiebeschrijving. Daarnaast kunnen arbocoördinatoren zich laten toetsen ten opzichte van deze norm en zich laten certificeren. De vakbekwaamheidseisen zullen worden voorgelegd aan het College van Deskundigen voor arbovakbekwaamheidscertificering (EN 45013) van Bureau Veritas Quality International. Als dit College van Deskundigen de eisen vaststelt staat de weg open voor de certificering van de functie arbocoördinator.

De vakbekwaamheidseisen zullen bestaan uit:

- een functieprofiel
Een globale beschrijving van het doel en de inhoud van de functie van de arbocoördinator.
- de taken
Een gedetailleerdere beschrijving van de taken waaruit de functie van de meeste arbocoördinatoren bestaat.
- deskundigheden
Een beschrijving van de kennis en kunde die de arbocoördinator moet bezitten om deze taken uit te voeren, op basis van ervaring of opleiding.
- de verantwoordelijkheden en bevoegdheden
De verantwoordelijkheden waaraan een arbocoördinator moet voldoen en de bevoegdheden die hij daarvoor nodig heeft.

HOE KRIJGT DE ARBOCOÖRDINATOR HET CERTIFICAAT?

Om een vakbekwaamheidscertificaat te krijgen moet de arbocoördinator voldoen aan de eisen. Om dat te toetsen kan hij het examen arbocoördinator afleggen. Het examen toetst de kennis, het inzicht, de vaardigheden en de beroepshouding die vereist zijn volgens de vakbekwaamheidseisen. Iedereen die slaagt voor het examen, kan zich laten certificeren. Het examen bestaat uit vierkeuzevragen en uit een aantal gevalsbeschrijvingen met open vragen.

HET CERTIFICAAT. EN DAN?

Het certificaat geeft de garantie dat de arbocoördinator voldoet aan de vakbekwaamheidseisen. Dit is voor de arbocoördinator zelf en voor zijn werkgever een garantie voor zijn deskundigheid en vaardigheden. Ook de overheid en certificeerders van arbozorgsystemen zullen de aanwezigheid van een arbocoördinator die aan de vakbekwaamheidseisen voldoet, zien als een waarborg voor goede arbozorg.

De werkgever van Jitro Ubro, arbocoördinator van Reynolds Aluminium Holland BV, vindt het belangrijk dat er eisen worden gesteld aan de kennis en kunde van de arbocoördinator. Reynolds ziet arbozorg als aanvulling op het kwaliteitszorgsysteem. In dat licht is het een must om ook vakbekwaamheidseisen te stellen aan de persoon die een centrale rol speelt in het arbozorgsysteem.

HOE ZWAAR ZIJN DE EISEN?

Het opstellen van de vakbekwaamheidseisen levert onmiddellijk discussie op over het niveau van de functie. Is het een MBO- of een HBO-functie? De situatie binnen het bedrijf of de instelling bepaalt natuurlijk de taak en de functie van de arbocoördinator. Het is onmogelijk om voor alle verschillende arbocoördinatoren een eigen set met vakbekwaamheidseisen op te stellen.

In eerste instantie kiezen we voor een basisniveau, hetgeen betekent dat een arbocoördinator binnen een organisatie als enige is belast met het opzetten en onderhouden van het arbozorgsysteem. Als het basisniveau is vastgelegd, kan het als een bouwwerk worden uitgebreid. Bijvoorbeeld een arbocoördinator-plus, voor arbocoördinatoren die voor een concern van bedrijven het overkoepelende arbo-beleid coördineren. Of een bedrijfstakniveau, voor arbocoördinatoren die binnen een bepaalde bedrijfstak met specifieke risico's, taken of complexe organisatie-structuren te maken hebben.

Jutta Atsma, arbocoördinator bij Verpleeghuis De Beukenhof, stelt echter dat de vakbekwaamheidseisen ook een bedreiging kunnen vormen voor de huidige arbocoördinator. Als je de eisen vastlegt, kunnen er ook arbocoördinatoren zijn die niet aan het niveau voldoen.

Ten aanzien van het basisniveau denken we dat deze functie een MBO-plus niveau behoort te hebben. De functie van arbocoördinator wordt veelal als een middenkader functie gezien. De plus staat voor de helikopterview over de organisatie. De arbocoördinator moet de structuur van de organisatie kunnen overzien, zicht hebben op de wijze van besluitvorming en de bedrijfscultuur. Deze plus vereist inzicht en sociale vaardigheden die merendeels door werk en ervaring zijn opgedaan.

Deze maand heeft NIA TNO in samenwerking met het Netwerk Arbocoördinatie een werkbijeenkomst, waarbij de discussie wordt gevoerd over de taken van de arbocoördinator en de kennis en kunde die daarvoor noodzakelijk zijn. De uitkomst van deze bijeenkomst zal de belangrijkste input vormen voor de vakbekwaamheidseisen die door het College van Deskundigen worden vastgesteld. We verwachten niet dat de discussie over de functie dan is afgerond. Want bij de ontwikkeling van een functie zoals die van de arbocoördinator hoort een continu kritisch (zelf)onderzoek over wat een professionele functie-uitoefening betekent. (.)

DE AUTEURS

Remco Visser, examenbureau NIA TNO en Cécile Schlangen, Netwerk Arbocoördinatie NIA TNO, Amsterdam.